

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 289/2024-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. B5-1T/37/2019 (predtým konanie vedené pred Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 1T/37/2019) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. B5-1T/37/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B5-1T/37/2019 konal bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **500 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a tiež práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B5-1T/37/2019 (ďalej len „namietané konanie“), ktoré bolo pôvodne vedené pred Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 1T/37/2019. Navrhuje ústavnému súdu nálezom vysloviť porušenie svojich označených práv postupom mestského súdu v namietanom konaní, prikázať mu konať vo svojej veci bez zbytočných prietahov a priznať mu primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre trestný čin nebezpečného prenasledovania, a to pred mestským súdom pod označenou spisovou značkou.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ ústavný súd oboznamuje, že ešte 12. januára 2022 vydal v jeho trestnej veci okresný súd rozsudok, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania označeného trestného činu, avšak na základe ním uplatneného odvolania bolo toto prvostupňové rozhodnutie nadriadeným súdom zrušené a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na nové konanie. Na tomto mieste namieta, že ním uplatnené odvolanie bolo predložené nadriadenému súdu s odstupom až niekoľkých mesiacov, čo považuje z ústavnoprávneho hľadiska za neakceptovateľný postup konajúceho súdu.

4. Sťažovateľ je toho názoru, že súdne konanie prebiehajúce už od roku 2019, keď bola vo veci podaná obžaloba, je poznačené zbytočnými prietahmi, o ktoré sa podľa vlastného vyjadrenia nijakým spôsobom nepričinil a sú pričítateľné práve na vrub prvostupňovému súdu.

5. V uvedených skutočnostiach sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 289/2024-11 z 28. mája 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

7. Na výzvu ústavného súdu zo 17. júna 2024 na vyjadrenie sa k vecnej stránke ústavnej sťažnosti a k ďalším súvisiacim špecifikovaným okolnostiam reagoval predseda mestského súdu podaním sp. zn. 1SprV/ 98/2024 zo 4. júla 2024, ktoré obsahovalo chronologický prehľad jednotlivých úkonov vykonaných v posudzovanej veci. Predseda mestského súdu poukázal na aktuálnu etapu vedeného trestného konania, v ktorom sa po extradícii sťažovateľa (v inej trestnej veci) uskutočnili úkony súvisiace so sťažovateľom uplatnenou zásadou špeciality. Konštatoval, že doterajšia dĺžka konania, resp. jeho zbytočné predĺženie bolo spôsobené samotným sťažovateľom, ktorý sa vyhýbal trestnému konaniu pobytom v zahraničí, čo bolo dôvodom konania proti nemu ako proti ušlému. Bol tak toho názoru, že k prietahom došlo zavinením zo strany samotného sťažovateľa a prietahy v namietanom konaní neboli spôsobené konajúcimi súdmi. Takisto podotkol, že dosiaľ žiaden z jeho obhajcov dĺžku konania nenamietal. Predseda mestského súdu v závere navrhol, aby ústavný

súd vzhľadom na uvedené skutočnosti v prípade konštatovania porušenia sťažovateľových práv zvažil opodstatnenosť priznania sťažovateľom požadovaného finančného zadosťučinenia.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a súvisiaceho spisového materiálu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v zmysle ustálenej judikatúry (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

10. Pokiaľ ide o otázku predmetu namietaného konania, ktoré sa týka vyšetrovania trestného činu nebezpečného prenasledovania, ústavný súd je po preskúmaní obsahu spisového materiálu toho názoru, že predmetnú vec nemožno považovať za právne zložitú, keďže nejde o vyšetrovanie trestnej činnosti komplikovanejšieho charakteru, s ktorou by boli spojené náročnejšie interpretačné problémy pri aplikácii relevantnej právnej úpravy. Z hľadiska skutkovej stránky posudzovanú vec hodnotí ako čiastočne zložitú, a to s prihliadnutím na prítomnosť cudzieho prvku v konaní (sťažovateľ je cudzí štátny príslušník a jeho prítomnosť v rámci vedeného konania bola zabezpečená prostredníctvom jeho vydania pre potreby trestného stíhania vedeného v inej trestnej veci). Uvedené okolnosti vyvolali jednak potrebu zabezpečenia prekladu niektorých relevantných písomností, a tiež potrebu realizácie právnej pomoci v styku s cudzinou v súvislosti s uplatnením zásady špeciality. Ústavný súd súčasne poukazuje na to, že konania v trestných veciach, akou je aj vec sťažovateľa, štandardná rozhodovacia činnosť ústavného súdu, reflektujúca judikatúru ESLP, zaraďuje medzi privilegované konania, ktoré majú byť vedené s osobitnou rýchlosťou (napr. II. ÚS 287/2019, II. ÚS 93/2022).

11. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa ústavný súd po preskúmaní spisového materiálu namietaného konania zistil veľmi závažnú okolnosť, ktorá mala negatívny vplyv na plynulosť postupu konania a ktorá je pričítateľná práve na vrub sťažovateľovi. Nemohol prehliadnuť, že sťažovateľ neposkytol konajúcim súdom plnú súčinnosť, keďže pre potreby vedeného trestného konania nebol konajúcemu súdu k dispozícii (konaniu sa vyhýbal pobytom v cudzine). Táto skutočnosť bola dôvodom vedenia konania proti nemu ako proti ušlému (opatrenie okresného súdu z 9. decembra 2019), a to až do momentu, keď bola jeho prítomnosť zabezpečená (k 14. máju 2024) na základe realizácie medzinárodného zatýkacieho rozkazu vydaného v inom trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi pre trestné činy únosu (svojich maloletých detí) a marenia výkonu úradného rozhodnutia. Následná extradícia sťažovateľa za okolnosti, keď samotný sťažovateľ

po vydaní na územie Slovenskej republiky v posudzovanej trestnej veci zotrval na uplatnení zásady špeciality, skomplikovala ďalší postup v konaní, resp. narušila plynulosť postupu konania v dôsledku potreby zabezpečenia dodatočného súhlasu vydávajúceho štátu s trestným stíhaním aj v posudzovanej trestnej veci. Nemožno takisto opomenúť aj ďalšiu zistenú okolnosť, a to že počas konania vedeného proti sťažovateľovi ako proti ušlému samotná strana obhajoby (obhajca zvolený sťažovateľom) opakovane sama iniciovala odročenie určených termínov hlavného pojednávania (termíny hlavného pojednávania určené na 16. november 2020, 27. január 2021 a 3. máj 2021).

12. Ústavný súd sa napokon zaoberal aj hodnotením postupu mestského súdu (a tiež jeho právneho predchodcu okresného súdu) v namietanom konaní, a po oboznámení sa s obsahom súvisiaceho spisového materiálu dospel k čiastkovému záveru, že priebeh konania pred okresným súdom a mestským súdom je poznačený obdobím neodôvodnenej nečinnosti, keď tieto prvostupňové súdy vo veci sťažovateľa nekonali bez toho, aby im v tom bránila zákonná prekážka, a takisto aj identifikovanou neefektívnosťou v postupe okresného súdu. Na tomto mieste pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tvrdených ohrozených alebo porušených práv. Z obsahu preskúmaného spisového materiálu vyplýva, že rozsudok okresného súdu z 12. januára 2022 bol nadriadeným súdom zrušený rozhodnutím z 28. februára 2023 z dôvodu väd podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (nezákonný postup súdu v rámci konania proti ušlému, keď konajúci súd nespĺnil podmienku podľa § 361 ods. 2 Trestného poriadku – predvolanie na hlavné pojednávanie konané 4. októbra 2021 malo byť vyvesené na úradnej tabuly súdu alebo uverejnené prostredníctvom verejných oznamovacích prostriedkov, čo sa nestalo). Toto zrušujúce rozhodnutie nadriadeného súdu potvrdzuje neefektívnosť v postupe okresného súdu, čo je dôvod štandardne v judikatúre ústavného súdu považovaný za zbytočné prietahy, neospravedlňujúce predlžujúce konanie, za ktoré nesie konajúci súd zodpovednosť.

13. Ústavný súd po preskúmaní obsahu súdneho spisu identifikoval dva prípady pasivity konajúceho prvostupňového súdu. V prvom rade sa stotožnil s argumentmi sťažovateľa, ktoré sa týkajú predloženia uplatneného odvolania nadriadenému súdu. Postup, pri ktorom odvolanie sťažovateľa, ktorého písomné odôvodnenie bolo okresnému súdu doručené podľa vyjadrenia sťažovateľa elektronicky 12. mája 2022 a poštou 9. júna 2022, bolo prvostupňovým súdom odvolaciemu súdu predložené až 24. novembra 2022, nemožno považovať za plynulý postup (a to ani po zohľadnení potreby doručenia tohto odvolania strane obžaloby na vyjadrenie). Ďalšie obdobie nečinnosti identifikoval v úseku od 24. marca 2023 (keď nadriadený súd vrátil po zrušení rozsudku spisový materiál okresnému súdu) do 25. marca 2024 (mestský súd vykonal hlavné pojednávanie). V rámci označenej etapy konania s prihliadnutím na potrebu vykonania niektorých nevyhnutných úkonov kvantifikuje nečinnosť konajúcich súdov v rozsahu približne desiatich mesiacov.

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že doterajšia dĺžka namietaného konania je s prihliadnutím na privilegovaný charakter konania v trestných veciach vyžadujúci si z hľadiska požiadavky plynulosti konania osobitnú starostlivosť neprimeraná. Konštatuje tak, že zistenou neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu a mestského súdu,

ako aj neefektívnym postupom okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 od. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

15. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody s'ťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu nebola vec s'ťažovateľa pred mestským súdom meritórne ukončená, ústavný súd formuloval vo veci s'ťažovateľa pre mestský súd prikaz konať (bod 2 výroku nálezu).

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej s'ťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť s'ťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie s'ťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

17. S'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie 10 000 eur, odôvodňujúc ho pocitom právnej neistoty, frustrácie a nedôvery vo fungovanie súdneho systému. Pri rozhodovaní o tejto otázke ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. S prihliadnutím na zistené obdobia nečinnosti konajúcich súdov a tiež prvok neefektívneho postupu okresného súdu, zohľadňujúc privilegovaný charakter posudzovaného konania, ale aj okolnosť, že o zbytočné predĺženie namietaného konania sa výrazne pričínil aj samotný s'ťažovateľ, považoval za primerané priznať s'ťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 500 eur (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

18. S'ťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním

v konaní pred ústavným súdom, a priznal mu náhradu 856,75 eur. Ústavným súdom priznaná suma náhrady trov konania pozostáva z odmeny za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pri tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby v roku 2024 v sume 343,25 eur (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a režijnom paušále ku každému z nich po 13,73 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a tiež pri zohľadnení skutočnosti, že je právny zástupca sťažovateľa platcom DPH (bod 4 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2024

Peter Molnár
predseda senátu